

Said Nursî ve Yahudiler

Gazze`ye yönelik İsrail saldırılarının dünya çapında yol açtığı yoğun tepki ve eleştiriler, bu katliâmları görmezlikten gelen, hattâ haklı göstermeye çalışan Yahudi lobilerince `antisemitizm` olarak damgalanmak istendi.

Bilindiği gibi `Yahudi düşmanlığı` anlamına gelen bu kelime, Batıda aynı zamanda cezaî yaptırımlara bağlanan ağır bir suç ifade ediyor.

Peki, bu mesele Risale-i Nur`da nasıl ele alınıyor? Bediüzzaman`ın Yahudiler ve onlarla ilişki kurma bahsindeki görüş ve değerlendirmesi ne?

Burada ilk bakılacak yerlerden biri, `Yahudi ve Hıristiyanları dost edinmeyin` mealindeki Maide Sûresi 51. âyetinin tefsir edildiği bahis.

Münâzarât`ta (s. 45) şöyle diyor Üstad:

`Ehl-i kitaptan bir haremin olsa, elbette seveceksin. (...) Onlarla dost olmamız, medeniyet ve terakkîlerini istihsan ile iktibas etmektir ve her saadet-i dünyeviyyenin esası olan asayişî muhafazadır. İşte şu dostluk, kat`iyen nehy-i Kur`ânîde (Kur`ân`ın koyduğu yasakta) dahil değildir.`

Mâlûm, İslâm, Müslüman erkeğin Hıristiyan veya Yahudi bir kadınla evlenmesine izin veriyor.

Genel anlamda da Müslümanların Hıristiyan ve Yahudilerle medenî çerçevede ilişki kurmalarına, alış veriş ve ticaret

yapmalarına, onlardan teknoloji almalarına, barış ve asayiş için işbirliği tesis etmelerine herhangi bir engel bulunmuyor.

Ayrıca, İslâm'da zimmî hukuku diye ayrı bir kategori var ki, Müslüman hakimiyeti altında yaşayan farklı dinlere mensup azınlıkların her türlü haklarını sağlam bir güvence altına alıyor.

Âyetteki yasak, onlarla din temelli bir dostluk kurulması için geçerli, insanî ilişkiler için değil.

Yani Müslüman onlarla medenî ve dostane ilişkiler kurarken İslâm kimliğinden en ufak bir taviz vermeyecek, tam tersine onlarla bu sağlam kimliğini sınıksız koruyarak muhatap olacak.

Bunun dışında, Üstad Müslümanlara özel olarak Hıristiyanlarla ilişkilerinde esas almaları gereken bir ölçü daha veriyor: zındıkaya ve mütecaviz dinsizlere karşı ittifak. (Lem`alar, s. 375)

Bu ölçüyü de kendisi koymuyor; ahirzamanla ilgili sahih hadislerde verilen işaretlerden alıyor.

Bu stratejik ittifakın ortakları, münhasıran Hıristiyanlar ve onların da hakikî dindar ruhanîleri. Yahudiler için böyle birşey söz konusu değil.

Bunlar çok hassas ve önemli nüanslar. Ve bu zamandaki Müslümanların dine hizmet rotasında dikkate almaları icab eden parametreler.

Nitekim bunlara riayet edilmeden başlatılan `dinler arası diyalog` arayışlarının nerelere çekildiği ve ne gibi mahzurlara yol açtığı ortada.

Üstadın fiilî tatbikatından iki ilginç örneği hatırlayacak olursak konu biraz daha aydınlanır.

Bunlardan biri, 1909`da hürriyet mitingi için gittiği Selânik`te kendisini ziyaret eden İstanbul Hahambaşısı Emanuel Karasso ile görüşmesi.

Tarihçe`de anlatıldığına göre, Karasso bu görüşmeyi yarıda kesip dışarıya fırlamış ve arkadaşlarına `Yanında biraz daha kalsaydım, az kalsın beni de Müslüman edecekti` demiş (s. 95).

Diğer örnek, Üstadın 1953`te, İstanbul`un fethinin 500. yıl dönümü kutlama törenlerine katıldıktan hemen sonra makamında ziyaret ettiği Fener Patriği Athenagoras`la yaptığı görüşme.

Orada `Hıristiyanlığın din-i hakikîsini kabul etmek, Hz. Muhammed`i (a.s.m.) peygamber ve Kur`ân-ı Kerimi kitabullah kabul etmek şartıyla ehl-i necat olacaksınız` dediği Patrikten `Ben kabul ediyorum` cevabı alan Üstad, `Peki, bunu dünyanın diğer manevî reislerine de söylüyor musunuz?` diye soruyor ve Patrik `Söylüyorum, ama kabul etmiyorlar` diyor. (Necmeddin Şahiner, Bilinmeyen Taraflarıyla Said Nursî, s. 381)

Bu iki örnekten genel sonuçlar çıkarmak doğru olmayabilir, ama İslâm tebliğine muhatabiyet noktasında Yahudi-Hıristiyan farkına işaret eden ilginç bir ayrımı ortaya koydukları açık.

Ancak bu ayrım, Asr-ı Saadette bazı Peygamber hanımları ve Abdullah bin Selâm gibi Yahudi kökenli Sahabîlerin varlığını unutturmamalı.